

REDACTIA
strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL
Ano Austro-Ungaria:
an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
pe 1 lună 2 cor.
de Duminică pe an
4 coroune. —
Pentru Romania și
război pe an:
40 franci.
scripse nu se napolază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Terorismul ovreesc.

II.

(b.) Patrie n'are Ovreur, și nici
cunștință de ea nu are.

Răscălit în toate părțile lumii și
credința și moravurile sale parti-
tare, — elementul ovreesc todeauna
vot și are drept țintă: învrăjbierea
popoarelor, demoralizarea societății
prin urmare ei. Pentru-că din acestea
el să 'și asigure pentru sine
un ușor și pe nemuncite. Așa fel
de, pe căi perverse și prin spi-
ritul său speculant și înșelător poate
se îmbogățească fără să asude,
răsele, în mijlocul carora 'și duce
la de parazit, — să le despoaie
tot avutul lor și să le împingă în
păstia miseriei.

A făcut acestea Ovreur într'un
— el își ia cu sine calabalicul
capitalul și pleacă. Găsește alt loc
exploatat și continuă acolo ace-
lău lucru.

Or-unde-l vom găsi, nu cu Ovreur
putem să lucrăm pentru bi-
ne de obște, ci numai apărându-ne
de prava lui, numai ferindu-ne de
în toate lucrările.

Dintre toate armele, cu care
ovreur se ajută la ajungerea scopuri-
sale, cea mai puternică pentru el
este presa. Stăpân ajuns odată peste
presa, — el devine temerar și
presiv.

Azi nicăiri, dintre toate țările
popel, Ovreur nu-s ajuns la stăta
de putere, ca la noi în Un-
ghia. Și vina toată pentru asta o
are numai Ungurii șovinisti.

Nenorocita „idee“ de stat națio-
maghiar, susținută și propagată
jos până sus la guvernul țării,
găsit aprigi stegari în Ovreur.
Căci această slăbiciune și boală
este incurabilă a elementului ma-
ghiar dominant, — Ovreur s'au pus în
mănu ei și-i dau zor înainte, fiind-
că el foarte bine, că din asta
să profite mai mult pentru inte-
resele lor particulare.

Orbiți cu totul de patima acea-
Maghiarii șovinisti nu vor să în-
gădească răul imens ce rezultă din po-
zitia aceasta nu numai pentru nema-
ghiar, dar și pentru ei înșiși.

În schimbul „serviciilor“, ce
ei fac cauzei maghiarisării, șovi-
niștii s'au menajat în toate. Ovreur
veniți se bucură azi de drepturi
de libertăți, cari popoarelor autoch-
tone și alcătuitoare de stat — li se
dă cu bruscheta. Intreagă presa
maghiară, afară de câteva foi de co-
municare confesional, e pusă în mâinile lor;
în coloanele acestei prese, națio-
nalitățile și indeosebi Românii zi-
zi sunt insultați în chip ne mai
devenit, Maghiarii mereu asmuțați
contra nemaghiarilor și Românii
sunt slăbiți din „trădători de
patrie“.

Și la toate acestea paznicii legii
servitorii justiției maghiare tac
și se fac urechii surdă.

Trăim de veacuri pe pământul
maghiar împreună cu Maghiarii. Și în

tot timpul acesta lucruri mari s'au
făcut și multe încă s'ar fi putut face
în comuna acțiune pentru binele comun
al patriei. Aproape totdeauna însă
a lipsit între noi armonia și buna
înțelegere. Ear' vina pentru aceasta
numai al lor este.

În elementul român totdeauna
nu putut și pot Maghiarii să aibă
tovarășii cei mai buni și sinceri în
toate lucrările pentru interesele mari
obștești ale patriei comune. Au putut
s'o vadă și s'o constate aceasta în
atâtea rânduri.

Chiar în timpul din urmă și
din rostul bărbatilor nostri celor
mai autorizați au putut Maghiarii
să afe, că pace și bună în-
țelegere vrem cu dinșii și că acea-
sta de la ei depinde, ca fapt să
devină. Câtă vreme însă de-a curme-
zișul stau între noi șovinismul turbat
și presa ovreiescă, cu tendințele ei
meschine și destructive, nici la ne-
gocieri de împăcare nu se poate
face vr'o apropiere între olaltă.

Doar scandaluri chiar recente
au trebuit să se petreacă în socie-
tatea maghiară sub influința presei
jidovite și sub presiunea temerară a
elementului ovreiesc, pentru-că să
ne convingem, că Maghiarii sunt im-
potenți în fața curentului păcătos
ce-i stăpânește.

Li-s'a insultat crucea și coroana
țării, și ei au capitulat; fu terfelit și
insultat un ministru, în propria sa
foaie, numai pentru-că a accentuat,
cum ar trebui să 'și facă datoria, și
ministru a capitulat.

Evident dar', că în țeara aceasta
nenorocită terorismul ovreiesc 'și-a
ajuns azi culmea! Sub presiunea lui,
șovinismul unguresc iubilează în or-
gii și societatea maghiară, aproape în
toate părțile ei, este otrăvită și in-
fectată de-o duhoare, de care numai
un orcan puternic și la vreme sosit
poate s'o mai curățească.

Ș'ar fi rău să întârzie aceasta,
îndeosebi pentru Maghiarii.

Conferința interpelamentară.
La 31 Iulie încep la Paris ședințele
conferinței interparlamentare. Programul
lucrărilor este acesta: 1., Raport asu-
pra hotăririlor aduse la Cristiania, în
privința arbitrajului internațional. 2.,
Organizarea unui sindicat al presei,
favorabil arbitrajului internațional al
păcii. 3., Dreptul de pace în războiu. 4.,
Raportul anual al biroului. 5., Desem-
narea locului viitoare Conferențe 6.,
Reorganizarea biroului. 7. Chestiuni ne-
prevăzute.

Contra legilor pentru limbi,
proiectate de cabinetul Körber, s'au
ținut întruniri de protestare în mai
multe orașe din Austria. Duminică
au ținut un meeting în Eger Germanii,
cu care ocaziune au vorbit deputații
Iro și Wolff, cerând ca limba germană
să fie impusă ca obligatoare, fără con-
siderație față cu nici una din națio-
nalități. În Brün au fost două întru-
niri. La întrunirea Germanilor au luat
parte partidul popular german, mem-
brii partidului progresist, deputați, etc.

intr'un mare număr. S'a votat o mo-
țiune, prin care adunarea se declară
contra proiectelor lui Körber, și cere,
ca guvernul să fie provocat să pre-
sinte un astfel de proiect de lege
pentru limbi, în care limba de stat,
germană, să se afirme ca atare, fără
nici o limitare. În Brün s'a ținut de
asemenea un meeting al partidelor
cehe unite, care de asemenea a ho-
tărât să ia pozițiune contra proiecte-
lor lui Körber, și să pretindă ca în
Boemia și Moravia să fie introdusă
limba cehă, limba maternă, în toată
înținderea ca limba de stat. Până când
guvernul nu va satisface această ce-
rere a lor, partidul ceh se vede silit a
zădărnicii ori-ce activitate a parlamen-
tului prin obstrucție.

Orientare politică maghiară.

Kossuthistul „Egyetértés“ într'un
articol din numărul său din urmă,
asupra „apropierii maghiaro-române“,
scoate în evidență existența unor
ciudate „curente dominante“ în opinia
publică română, reprezentate de oare-
cari organe din presa română.

Iată acele „curente“:

„Cel dintâiu (il reprezintă) „Gazeta
Transilvaniei“ din Brașov, care, consecventă
față cu lupta sa de cincizeci de ani...
pretinde executarea sinceră a legilor de
naționalități“.

„Al doilea partid politic stă sub con-
ducerea dlui Iosif Gall, membru în casa
magnaților, ear' păreriile lui se exprimă prin
organul timișorean...“

„Celelalte fracțiuni astăzi nu pot fi
obiectul unei atențiuni mai serioase“.

Ne uimește „seriositatea“ șovi-
nistului!

Despre „Tribuna“ din Sibiu el
se exprimă astfel:

„Aceștia se războiesc pe lângă pro-
gramul de la 1881, dar greutatea lor morală
și socială nu mai sunt în stare să trans-
planteze în popor opiniile lor. „Tribuna“
înșăși are mereu poarta deschisă pentru
ori-ce vâști lipsite de ori-ce scop“.

Despre ziarul nostru Kossuthistul
zice:

„Acest ziar a anunțat întâia oară
marea importanță a ideii apropierei maghiaro-
române, și tot acest ziar a provocat
naționalitățile să se organizeze în comitate
ca individualități, în contra maghiarimei, și
să împiedice libera dezvoltare a societății
naționale maghiare“.

După cele expuse, deși, cum
văzurăm, dnii A. Murășianu și Iosif
Gall sunt proclamați de șefi a două
curente din mișcarea politică a Ro-
mânilor, pentru a da o „sumară orien-
tare“ cetitorilor săi asupra „apro-
prierii“, „Egyetértés“ reproduce un
articol asupra „apropierii“ din
„Telegraful Român“, care „de obicei
are opinie separată în mișcările națio-
nale și politice ale poporului ro-
mân“.

Suntem orientați!

DISCURS FESTIV

rostit la inbileul de 50 de ani
al gimnasului gr-or. român din Brașov, de direc-
torul său Virgil Onițiu (în ziua de 29 Iunie v. 1900).

(Urmare și fine.)

Ilustră adunare!

Corpul profesoral dela început se con-
stitue din oamenii cei mai vrednici și mai
cu carte al timpului, cari cu tot focul dra-
gostei de neam propagă lumina în fiul de
Român veniți la școala cea nouă. — Sala-
rurile sunt microscopice; directorul prim al
gimnasului și totodată primul profesor gim-
nasial Gavriil Munteanu spre pildă este an-
gajat cu un salariu anual de 400 fl. monedă
convențională. Dar' ori-cât de precară era
situația materială a corpului profesoral, totuși
neajunsurile materiale dispăreau față cu
celelalte neajunsuri de ordine mai înaltă.
— Numai un om care știe ce va să zică
școala, poate să aprecieze munca titanică
săvârșită mai cu seamă în primul pătrar de
secol la școlile noastre de cătră profesorii
angajați aci.

Planul de învățământ era întocmit în
conformitate cu planul greu și sever al sta-
tutului, și pe lângă acesta se propunea cu l
obiect de învățământ: limba română, mai
mult ca la alte școale și ceea-ce era mai
grozav: o lipsă aproape desăvârșită de ma-
nuale românești pentru gimnasii amenința
cu zădărnicea ori-cărui progres.

Dar' indolența și descurajarea erau
cuvinte necunoscute în lexiconul acelei fe-
ricite generații, care a pus temelie școlilor
noastre.

Profesorii ocupați cu 25—30 de ore
pe săptămână găsesc timp pentru a scrie
și publica manuale românești pentru tre-
buițele tinerimii școlare. — Astfel Gavriil
Munteanu publică un manual de geografie,
o carte de citire românească în 2 tomuri,
gramatica limbii române în 2 părți, gra-
matica limbii latine în 2 volume și o edi-
țiune cu adnotațiuni românești a lui Horat.
Nicolae publică o Chrestomatie și o gra-
matică germană. Exemplul lor îl urmează
alții, ca: Barac, Ionaș, Tacit, Ștefan Iosif,
Dr. Ioan Meșoș, Dr. Nic. Pop. Ear' cea-
lalți profesori, în lipsa de mijloace materiale
și editorii, își compun manuale în manu-
script, pe cari școlarii 'și-le copiază și
astfel învățământul dă fără opăceală în-
ainte.

Este același spirit, același avânt, ace-
lași cult idealistic în membrii corpului pro-
fesoral, ca în marile întemeietori și munifi-
cenții susținători ai școlilor.

Ear' școlarii?

Ei dela început se disting prin carac-
teristica rămasă până azi tradițională la
aceste școale: prin sîrguință de fer, inimă
caldă, cuget curat și prin inteligența frea-
scă proprie Românilor. Toți inspectorii ro-
mâni și străini ai acestor școale, începând
cu C. Schuller din anul 1855 și până azi,
au remarcat cu mirare faptul acesta. Și a
fost — cred eu — mâna providenței divine
care a făcut ca primii trei școlari înmatri-
culați în prima clasă gimnasială în anul în-
ființării gimnasului nostru 1850 să fie
tocmai: Ioan Meșoș, distinsul director de
mai târziu al școlilor noastre, — Titu Ma-
iorescu — că cine este Titu Maiorescu, nu
e nevoie să spun — și al treilea: neuitatul
president al Eforiei noastre școlare, „lumina
Brașovului“ Nicolae Străvoiu. Eu văd —
zic — mâna providenței divine în faptul
acesta: ea a pus modele vii pentru veacuri
în cei trei aleși primii discipoli ai școlilor
noastre, exemple de lumină, pe cari în vecl
să le urmeze elevii acestor școale.

Eată domnilor, factorii cari formează
tradiția scumpă a școlilor noastre, eată
factorii, începând dela cel mai înalt cap gu-
vernator al școlilor: Șaguna până jos la
elevii școlilor, cari toți la un loc și împe-
ună formează și consolidează aceea ce se
numește spiritul unei școale, spirit, care

acum după 50 de ani, prin tradiție s'a născut și născăză născăză a urmașilor, din neam în neam.

Și care este acest spirit al școlilor noastre?

Acest spirit se manifestă: în insuficiența pentru ideale, în sentimentul comun al școlii cu poporul și cu biserica din care s'a născut. — În zelul neprețutat de muncă pentru lumină, în abnegație și jertfă și în firmă credință în Dumnezeu. Aceste însușiri ideale împărtășite între mai marii școlilor: profesorii și profesori, și între cel mic al școlii: elevii, formează spiritul tradițional al școlilor noastre, pe care a-l înțelege, a-l cunoaște și a-l accentua este tocmai cu prilegiul acestui jubileu de întrecere și de importanță.

În acest spirit nobil și înalt, care pătrunde toate fibrele acestui focar de cultură, în această tradiție sacră moștenită de la marii noștri învățați, în această zestre de glorie, ce s'a primit prezentul dela tatăl nostru trecut, — în această comoară duhovnicească — în fine — vedem noi garanția, vedem noi chezeșia viitorului școlilor noastre. Un astfel de trecut nu poate fi decât începutul unui mândru viitor!

Și stând azi la miliarul al 50 lea al existenței gimnasiunului nostru, sufletul nostru se umple de bucurie și înălțare: pentru că în urma noastră avem un trecut strălucitor, iar în fața noastră se desfășură auriu un viitor mareț, care se va afirma într'un chip nediscutabil.

Pătruns până în suflet de măreția momentului acestuia, pătruns până în suflet de grația Promiei divine care m'a încredințat să ajung această frumoasă zi de sărbătoare a iubitei noastre școli, umilit și devotat îmi ridic glasul meu către tronul lui Dumnezeu celui mare și Atotputernic, zicând:

Doamne! Tu, care ești stăpân al vremurilor nemăsurate, Tu, care cu înțelepciunea Ta fără seamăn ocărnuiești destinele robilor Tăi de pe pământ, Tu, care dreptilor dreaptă răsplăți dai în cereasca Ta împărăție, Tu, care cu Sfânta Ta dreptate ai ocrotit până azi institutul acesta ridicat întru răspândirea luminii, care dela Tine porcede, Tu, care înțelepți călăuzi și muncitori i-ai dat în restimp de 50 de ani, — Doamne! Nu-ți întoarce fața Ta sfântă dela noi, ci ocărnuiește și mai departe destinele acestor școli cu sfântă și preacinstă dreapta Ta, — deschide, Doamne, porțile veșniciei pentru viitorul acestor școli, ear pe dreptul carl au binemeritat pentru ele, împărțește I Doamne de cereasca Ta împărăție, — căpeteniilor de azi și celor viitori al școlii dăruiește-le înțelepciune, putere și duh din Prea Sfânt Duhul Tău, pentru-ca în ceasul când ne vei chema dela locul unde ne-ai așezat, sufletul nostru cred-nos în liniște și cu pace să se înalțe la eterna lumină, știind că idealul, pentru care am muncit pe pământ: acest templu de cultură, va preamări în veacuri prin strălucirea sa vie Preasfânt numele Tău! — Amin!

Din România.

Crisa ministerială.

D-nul Gr. G. Cantacuzino și P. Carp au avut luni după amiază o întrevedere, care a durat mai multe cissuri E vorba că M. S. Regele în audiența de Vineri a atras atenția d-lui Cantacuzino asupra necesității unei fuziuni a partidului conservator cu junimiiștii, pentru formarea unui nou cabinet.

Deși dl Cantacuzino și dl N. Filipescu au fost dela început pentru o concentrare în acest sens, dl general Manu, ministrul de interne din timpul din urmă, se opune cu toată hotărârea contra închinării „steagului partidului conservator” în fața d-lui P. Carp. Dl Tache Ionescu, de asemenea stă în rezervă, puțin mulțumit, cum se pare, de direcția în care mână dl Filipescu politica partidului conservator.

Epoca, ziarul d-lui Filipescu anunță că va apărea în organul junimiișt „Constituțional” o notă oficială, prin care se va anunța fa ziunea, sub sefia d-lui Cantacuzino, ear acesta va adresa un manifest către toți conservatorii.

† George Vernescu.

Luni la orele 12 din zi a înecat din viață George D. Vernescu.

George D. Vernescu a fost unul din fruntașii bărbai politici ai țării românești și o ilustrație a baroului român. El a luat parte la toate luptele politice de 30 ani încoace și a fost în mai multe rânduri ministru, deputat și senator.

Retras din viața politică de câțiva ani din cauză de boală, George D. Vernescu lasă în urmă-i frumoase amintiri.

Din Bucovina.

Bourguignon și „Timpul” său.

Până acuma putem constata cu plăcere că planurile lui Bourguignon, de a forma în jurul ziarului nou creat „Timpul” o grupare politică românească guvernamentală, s'a împlinit. Dar baronul Bourguignon nu se lasă descurajat. El a găsit imediat un nou expedient.

A poruncit agenților săi, să se retragă de la redacția „Timpului” și să lase pe seama unor deputați oportuniști.

Aceștia au stăruit ca toți deputații bucovineni să se adune Luni, 16 Iulie, la Cernați pentru a dezbate asupra situației. Cu acest prilej actualii posesori ai „Timpului” ofer clubului dietal proprietatea „Timpului”, pentru a introduce astfel pe nesimțite calul nefast în cotatea Troef. Pentru a predispuce pe deputații în favoarea „Timpului”, acesta a schimbat nițel tonul și ia aiere pseudo naționale.

Ar fi o mare calamitate dacă majoritatea deputaților — pentru că numele de acesea poate fi vorba — s'ar lăsa amăgiți și ar cădea în cursula lui Bourguignon. Nu a vorba. Rouăni din Bucovina nu vor pieri nici după această intrigă. Dar e probabil că divizarea deputaților în două tabere, sau mai bine zis trei tabere, va urma. Căci nu e de crezut că grupul adevărat național va voi să rămână într'un club care asfel s'a compromis. Apoi sunt între deputații bucovineni persoane, care deși nu se afirmă în sensul grupului național totuși au atârnat cinstea politică pentru a nu deveni argații lui Bourguignon.

Politica Externă.

Rusia și Finlanda

De vreme îndelungată, pas cu pas și cu răbdare și cu energie Rusia urmărește înăbușirea politicii a poporului finlandez.

Finlanda, vechea provincie a Scandinaviei, fiind cucerită de Rusia, a fost guvernată totdeauna în mod autonom. Relațiile imperiului răsăriteț cu provincia a fost de pură suveranitate și Tarul Rușilor se intitulăză Mare-Duce al Finlandei.

Sab cel mai despot și reacționar stăpânitor răsăriteț Finlanda a fost singura parte a imperiului care s'a avut dieta sa și reprezentanți liberi din toate clasele societății. Până mai acum câțiva ani presa finlandeză se bucura de o libertate necunoscută în Rusia. Funcționarii din administrație erau toți naționali și Rusia nu se amesteca nici în afacerile școlare nici în cele religioase.

A trebuit să vie epoca Tarului Nicolae I. ca începutul cu încetul, rënd pe rënd libertățile să fie sugrumate la Finlanda. Presa era cea mai periculoasă pentru Musca și împotriva ei s'a pornit lădău campania. S'au adus împotriva ei o mulțime de măsuri de prevenție și restricție.

La cea mai mică manifestare anti-rusă zărele sunt suprimate. Acum muscaii vor să atace granița cea mai periculoasă a unui popor, limba. O serie de măsuri s'au luat ca limba rusească să se introducă în Senatul finlandez și în școli.

In trecut.

Ludovic XV fiind încă copil, se preumbla prin oraș cu guvernorul său Un cerșetor văzându-l, salută respectuos pe tânărul viitor rege; guvernorul înspoia salutul Atunci Ludovic îi zise:

— Ce fel, domnule, saluți p'un cerșetor?

— Sire, mai bine să-l salut, decât să se zică că un cerșetor a fost mai politicoș decât mine.

ȘOAPTE

După ani mulți, petrecuți în străinătate, se întorce acasă, la sat, același bărbat, cu bisericești mohorâți, ca niște cuburi de barză. Numai că s'au mai schimbat la față, de când s'a văzut. Băieții de odinioară s'au făcut ear copilele fete mari.

Vasile, văzându-l, își reamintea din copilărie, cu toate jocurile și muncile ei... Uite, aici e și Aurelia dascălă, care mai mult se jucase prin țărâni, cireșă din fundul grădinei. Și ce s'a făcut Aurelia, ce ochi, ce păr, ce...

Și peste câte-va zile par'că mai odată copilăria. Mând'n mână Vasile, Aurelia rădăcește prin grădină și pe câmp, flori din câmp și cireșe din grădina povestește de prin oras, despre muncă, lume. Și ea, care nici odată n'a trecut satului, îl ascultă fermecată și cu priviri.

Vasile înțelege aceste priviri, și sile a umblat mult în lume. Și odată sub cireș, o întreabă:

- „Aurelie, mă iubești?”
- „Zău, că te iubesc, Vasile!”
- „Ba nu mă iubești...”
- „Ba zău că... așa te văd zău că...”
- „Las', că știu eu, că mă iubești...”
- „Să, mă bată unii Dumnezeu, nu te iubesc dină tălă inima, zău că!”

Și Vasile a'nvățat iubirea năi. El cuprinde pe Aurelia'n brațe și ce fericită i ea în brațele lui. Ea de-i păcat sau nu iubirea de acum, că și asta-i copilărie, odinioară, același cireș se sărutau ca două năovate...

Dor vara trece și Vasile pleacă în străinătate. Aurelia rămâne fele din sat. Trece luni, trece ani, mai vine, căci s'a făcut domn la oraș, fată, stinsă de dor și iubire, îi scrie...

— „Măi cîmfuli, Vasile, așa fubi, de zău că...”

FOIȚA „TREBUNEI POPORULUI”

Mamele.

(Din timpul asediului)

Intr'o dimineață mă dusesem la Mont-Valerien să văd pe amicul nostru pictorul B..., locotenent la trupele mobile dela Sena. Tânărul băiat era tocmai de gardă deci nu se putea mișca.

Trebuie să stăm și să ne plimbăm în lung și în lat, vorbind de Paris, de războiu și de scumpulii noștri de acasă...

De odată companionul meu se opri și luându-mă de braț:

„Oh! frumosul Daumier” îmi zise el încet, și cu ochii săi căprui, care scânteiau de o dată ca ai unui câne de vânătoare, îmi arată două siluete venerabile, care își făceau apariția pe platoul Mont-Valerien.

Bărbatul în redingotă, marau, cu un guler de catifea verzue, slab, mic, roșcovan, cu fruntea lucieșă, ochii retuși și nasul ca ciocul de bufniță, avea în mână o legătură de lână cu flori, din care se vedea

ieșit afară gâtul unei sticle, ear sub braț avea o cutie cu conserve, eterna cutie de tinichea, pe care parisienii nu pot s'o vadă fără să-și aducă aminte de cele cinci luni de asedia... La femeie se vedea mai înțaiu o pălărie mare și un șal care o strîngea dela gât și până la mijloc așa de rău, că parcă arăta numai bine miseria; și în fine de sub pălărie eșise câte-va șuvițe dintr'un păr rar și cărunț.

Ajungând, bărbatul se opri pentru a se mai odihni și își ștersă fruntea de sudoare; cu toate că nu e de loc cald pe la finele lui Noemvrie, când bruma cade destul de groasă. Dar ei veniseră atât de iute...

Femeea nu se opri de loc. Ea merse drept înainte, ne privi o clipă esitând, ce și cum ar fi voit să ne vorbească; dar înțimidată, de sigur de galoanele oficerului, se duse mai bine să se adreseze sentineli; și o auzii întrebând de flul ei.

„Sezi aici”, îi zise omul de gardă, îi voui chema.

Fericită, suspinând de ușurare, se întoarse la bărbatul ei și amândoi se așezară la o parte.

Așteptară ei mult acolo. Acest Mont-Valerien este așa de mare, plin de cărășe, de grajduri!

Să ești un soldat în acest oraș suspendat între cer și pământ și flotând în spirată în mijlocul norilor ca insula Laputa; fără a mai pune la socoteală că la această fortul este plin de toboșari de trompetiști și soldați care aleargă de colo până colo; garda se schimbă, se face distribuirea; aci vezi pe câte un spion plin de sânge pe care soldații îl aduc în baionete; dincolo țărani dela Nanterre care vin să se plângă generalului; ștabela care vine în galop; țărma fortului pe care un păstor cu pantaloni roșii o mână înainte, toate acestea se întîlnesc, se lovesc în curte și fac un șgomot teribil.

„Numai să nu-mi uite copilul!” zice în acest timp ochii sârmanet mame, și în tot minutul ea se scoală, se apropie înșt de poarta fortului, aruncă o uitătură repede înăuntru, și nu mai întreabă nimic, de frică să nu facă pe copilul ei ridicol.

Bărbatul, mai timid de cât femeea, nu se mișcă din loc și de câte-ori dină se întoarse cu inima amărâtă, descurajată, se vedea cum o ceartă că nu are răbdare și îi explică cum sunt datorile de serviciu, cu gesturi imbecile.

Am fost în totdeauna curios să văd micile scene, tăcute și intime, pe care

le ghicești mai mult de cât pantomimii de pe stradă, care cu cotul când treci și care îți arată o existență întreagă; dar ce m'a captivat mai cu seamă, era nevitarea acestor personaje, și că văzată emețiune urmăream în toate rila expresive și limpezii ca și actorii din Séraphin toate știle unei adorabile drame familiare.

Îmi închipuiam pe mama tr'una din zile:

„Mă înbunește acest dor cu consemnările lui... Sunt trist când nu mi-am văzut copilul... duc să-l îmbrățișez”.

Tatăl timid, înspăimântat de ce trebuia să facă pentru a obține misiune, încearcă mai întâi să rezon:

„Dar tu nu te gândești, Mont-Valerien este la dracu... ajungi fără tră-ură? Și pe citadela femeile nu pot intra...”

— Ea voui intra, zice mama cum el face tot ce zise ea, plină de mârșă, la statul-major, la comanda de frică, înghețând de frig, totuși

Cronica politică.

In cercurile politice din Viena e conștientă generală, că asupra proiectelor prezente M. Sala de primul ministru Köber, comandată nu s'a adus nici o hotărâre.

După cum este deja cunoscut cititorilor, Köber a fost primit la ischl de către în timpul din urmă tot la ischl s'a întâlnit și Bánffy înaintea căderii sale; și contole Thun, nu de mult.

Să nu fie aceasta a piază rea pentru că se întrebă să-lareze ori în steașă primul ministru austriac.

Partidul popular a ținut Duminică o ședință în cercul electoral Zsolna rașec. Într-o parte au luat parte la acea adunare au vorbit în desebeli despre programul politic al partidului și despre legile politice și economice, a căror revizuire o cer cu insistență.

Unione consulară cu Bulgaria. Se știe din Viena, că în timpul cel mai acut al încheierii convențiune consulară între România și Bulgaria. Comisiunile se întrunesc în zilele acestea la Viena, pentru încheierea definitiv tractatului de uniune.

Noutăți

Arad, 18 Iulie 1900.

Întâlnire de episcopi români.
Episcopii din România aduc următoarele știri: P. S. Episcopi români ortodocși din Ungaria și Bucovina au decis să participe la sărbătorile din I. P. S. Sale Mitropolitului Moldovei și Sucevei.

D. V. A. Urechă și Ardelenii. Se știe din Sinaia, că Duminică în 15 Iulie s'a prezentat delegația Ardelenilor din Arad, pentru a prezenta d-lui V. A. Urechă, căpitan în Sinaia, albumul, despre care s'a făcut amintire prin ziare. În delegație s'au aflat: Ignat Mircea, Dr. Gh. Dr. Brătianu, Mileanu, Sept. B. Mușca, N. Boca și L. Rus.

Pentru neam! Primim la redacție „A doua dare de seamă” a mesei studenților români din Brașov (28 Maiu 1899 — 6 Iunie 1900) publicată de dl Virgil Onișiu, director școlii, administratorul fondului mesei studenților. Exercițiul sus numit s'a încheiat venitul de coroane: 17.694.80; cheltuielile fiind de: 3.314.72,—beneficiul net, care rămâne în casa fondului, este de coroane: 14.380.08

Săltarea instituției, cu o bună gospodărie, numai mulțumii poate pe darnicii spriginitori, precum și pe toți Românii de bine.

Ovrii emigranți la Arad. În drumul lor spre Canada, o ceată de 250 de Ovrii veniți din România s'au oprit jumătate de ceas în gara din Arad, făcând împreună cu rabinul local reprezentativ „patrolică maghiară”. Anunțându-și sosirea dela Seborșin, „drumeții” au fost întâmpinați la gară de rabinul Rosenberg și de Koha, care s'au pregătit cu friptură de carne coșer, prăjituri, vin, bere, pentru a găsi pe excursioniștii canadieni.

Episoda „Arad de Vidéke” descrie cu mult sentimentalism sfârșitoarea scenă a dejunului; — dar' nu lipsește de a insulta prin graul ovriilor emigranți, într'un chip mai mult de cât necuviincios România.

Maș amintim, în această, că „maghiarul” reporter al numitelui ziar este extaziat și a strins cu frăție mâna unui „român”, care 'i-a declarat solemn:

— Mai bine aș fi murit de zece ori decât să mă botez odată.

Cine s'a asemăna s'adună: Auzire-am Doamne, că s'au adunat odată cu toți la vre-o canadă!

Între altele, unul dintre emigranții ovrei a declarat și următoarele: „Nu suntem persecutați, nici opesați în România, numai că nu ni se dă de lucru. Astfel am rămas fără pâine și am fost siliți să emigrăm.”

Se caută portretul lui Eutimiu Murgu. Universitatea din Iași edă un almanach, în care se vor cuprinde biografiile și portretele tuturor profesorilor, dela înființarea ei până în zilele de acum. Spre acest scop se caută un portret al lui Eutimiu Murgu. Cel care posedă, ori știe despre existența vreunui portret de el lui Murgu, să binevoiască a înștiința la secretariatul Asociației în Sibiu (strada Morii nr. 8).

Inspector general al teatrelor unghurești. Zilele trecute ministrul unghuresc de interne a numit pe contele Festlich Andor inspector general peste toate teatrele maghiare din țară. Opinia publică a „națiunii” însă nu se bucură de loc de această mai nouă dispoziție ministerială. Postul de un asemenea inspector e socotit de ea ca lucru „de prisos și ca o inspecție politicească ordinară.” — Pentru-ce oare?

„Dreptatea”, ziarul d-lui N. Flevo, membru în cabinetul ministerial demisionat, a făcutat de a mai apăre.

Archivă nimicită Din Otorheiul-săruge se știe că „Esti Ujg”, ei archiva orașului a fost aproape total nimicată. Deja astă primăvară adunarea orășenească a fost hotărât sortarea scrisorilor și documentelor archivel orașului. Comisiunea aleasă spre acest scop a nimicit însă aproape întreaga archivă. Toate scrisorile, actele și documentele dinainte de 1893, au fost aruncate în gunoii. În archiva aceasta se aflau documente și de pe timpul, când adunarea națională secuiească se ținea în Otorhei. S'a pornit cercetare.

Dueluri între patrioți. Duminică după amiază un duel răzător s'a petrecut în Budapesta între Zubovics Fedor, căpitan la husari, și Kákóczy István fibrul brutal din Rétság. Pricina dușului este o vechie ucă personală, care s'a potențat la cuime acum cu prilegiul cercetării criminale în contra numitului flegigabiriu pentru brutalitate ce le servise asupra mai multor terși nevinovați din Dósjeló cercetare, la care a participat și căpitanul Zubovics. Duelul s'a petrecut cu săbi de tot ascuțite și între condițiuni foarte grele. Amândoi s'au ales cu mai multe răni adânci și foarte grave. Medicilor 'i-a trebuit o jumătate de zi până 'i au operat și li-au cusut rănila.

Un al doilea duel are acum să se întâmple între fișpanul Hollaky Arthur din Odrheiul sêcues și între Dr. Pályi Ede, redactorul ziarului „Magyar Szó”, pentru o corespondență ofensatoare, publicată în foaia lui Bánffy, la adresa numitului fișpan.

Locotenent defraudant. A produs mare senzație în Budapesta șșul, că locotenentul de artilerie de-acolo, Leopold Höhlmüller, a fost arestat, din pricină că a defraudat o sumă de 62.000 coroane. La săvârșirea crimei 'i-a împins un amor nebun între el și o damă măritată, pentru care, deși ea nu pretindea, cheltuia nebuneste. Locotenentul e cu câțiva ani e mai tânăr decât amanta sa, care însă e o femeie inteligentă și frumoasă și se pricepe foarte bine la arta picturii. Aceasta s'a dovedit și din tablourile ei ce s'au găsit în geamantanul locotenentului între care mai multe scene picante, executate de mână ei, despre momente petrecute împreună.

Concert în Petrojeni. Un grup de clerici din Sibiu, cu privilegiul sfințirii bisericii noșe din Petrojeni va aranja Duminică, în 22 Iulie st. n. a. c. concert în sala hotelului „Wagner” de-acolo. Inceputul la 8 oare seara. Venitul curat e destinat pentru nou edificata biserică gr-or. Pretul intrării: de familie 3 cor., de persoană 2 cor., în galerie de persoană 1 cor. Supraolviri se primesc cu mulțămia și se vor cuta pe cale ziaristică.

ULTIME ȘTIRI.

Războiul din China.
Boxerii în contra Rusilor.
Petersburg, 17 Iulie. În Ninciuang se prepară o luptă serioasă între Boxeri și coloniile străine. Boxerii au

și asediat ținutul coloniei, iar Rușii au baricadat strădele și bancile și-au transportat banii și toate hărțile de valoare la Port-Artur.

Londra, 17 Iulie. Ca comandant suprem al tuturor trupelor internaționale este recomandat de presă lordul Wolseley.

Monarchia noastră și războiul.
Paris, 17 Iulie. Ministrul de externe austro-ungar, contele Goluchowski, în conferența ținută de curând în ministerul de externe al Franciei, în două direcții a precizat atitudinea monarchiei față cu războiul. Întâiu: *Monarchia austro-ungară se declară gata a conlucra după puterile sale în acțiune comună cu celelalte puteri mari, și pentru acest scop trimite în China două vase de războiu.* — Al doilea: *A indicat puținele interese ce monarchia are în China și din pricina aceasta nu află de trebuință să trimită acolo trupe pentru lup'e pe uscat,*

Londra, 17 Iulie. Se telegrafează din Shanghai, că consuli de-acolo se găsesc în mare primejdie. Azi au cerut ajutor dela guvernele lor pentru apărarea portului.

Se vestește, că numeroase trupe chineze se apropie de Peking și amenință că vor incendia depositul uriaș de oleiu dela Posing

Luptele de la Tiencin.
Bruxella, 17 Iulie. De la consulul belgian din Shanghai a sosit ieri la ministrul de externe o telegramă, care confirmă biruința trupelor aliate asupra Chinezilor la Tiencin.

În același timp se anunță, că în luptele din 8, 9 și 10 l. c. la Tiencin au căzut peste tot 800 soldați europeni.

Mobilizare în America.
Washington, 17 Iulie. Guvernul în timpul cel mai apropiat va concentra și trimite în China 8—10.000 de oameni.

Petersburg, 17 Iulie. În Manduria situația e foarte critică, fiindcă miliția operează în rind cu Boxerii. În Culsda, la granița apuseană a Mongoliei, asemenea s'au ivit tulburări. A fost trimisă acolo o trupă de miliție, pentru apărarea consulatului. Legătura telegrafică între Sioul și Port-Artur este întreruptă.

cealea, gresind ușile unde trebu să așteptând două ore la un birou, și armă nu era bine așa cum făcuse... fine, pe seară vine acasă cu permisia venind în buzunar... A doua zi se dă de dimineață, pe frig, cu lampa însă.

Ba vrea mai bine să mănânce acolo el.

Și iute, iute pune în legătură mai la proviziuni: ciocolată, dulceață, vin, până și cutia, o cutia de opt franci pe o păstrau de zile mari.

lă-i plecași... Cum ajung trebuie să-mi permisiunea.

Acum 'i era mamei frică... Dar nu lă să e în regulă?

„Lasă-l să treacă!” zice ajutorul de la birou.

Atunci numai, ea respiră. „A fost un șos oficerul.” Și ușoară ea o poteni merge în trap, se grăbește. Bărbatul o urmează. „Ce iute mergi drăgă!”

Dar dinna nu-l ascultă: Ses la orizont Valerian îl face semn: „Vino mai iute... el e aci.”

Acum că au ajuns istă alt chin. Dacă ar găsi? Dacă n'o vani?..

De-odată o ved tresărind, lovind pe bărbatul său pe braț și săcind iute în sus... De departe recunoscuse pasul fiului său.

Era el!
Când apăru, fațada fortului se ilumina de-odată. Frumos băiat! bine făcut... El le zise plin de bucurie:

„Bună ziua, mamă.”
Mama îl îmbrățișă, îl sărută fericită. Acum veni rindul tatălui, dar nu fu lung.
Dinna voia numai ea să vorbească, să-l laurebe.
„Ce faci tu?... Ești bine îmbrăcat?... Ai rufărie?”

Și zubi rujul dela pălărie își închipuiau ochii ei plini de iubire care îl priveau de sus până jos, într'o ploae de sărutări, de lacrimi, de zimbete de bucurie; era izbucnirea iubirei de mamă, ținută în frâu de trei luni de zile. Tatăl de asemenea era foarte emoționat, dar nu voia să se arate. Înțelegea că noi îl privim și se uita la noi clipind din ochi ca și cum ar fi zis:

„Scuzați o... e femeie.”
„Într'adevăr o scuzați?...
Un sunet de trompetă puse de-odată capăt acestei bucurii.

„Mă chiamă... zise copilul. Trebuie să mă duc.

— Cum, nu dejunezi cu noi?
— Nu, nu pot... Sunt de gardă pentru 24 de oare, tocmai la înălțimea fortului.

— Oh! făcu săptămăna femeie; și nu mai puțin zice nimic.
Câte 'și țes se priviră consternați, un moment.

Tatăl luă cuvântul:
„Cel puțin ia cutia”, zise el cu vocea tremurătoare și cu o expresie atingătoare și comică tot deodată, căci se vedea că își sacrifică plăcerea ce ar fi avut să mănânce și el din acea bunăstare din cutie.

Dar' eată ei în zăpăceala lor nu știu unde este cutia, biștămașă de cutie. Își era mai mare milă să vezi acele mâni slabe și tremurătoare căuțând, agităndu-se de a auzi acele voci întrerupte de plâns că strigau:

„Cutia! i. unde e cutia!” fără să le fie rușine că amestecă acest lucru mic cu durerea lor cea mare...

Găsind cutia mai avură o ultimă și lungă îmbrățișare, și copilul intră în fort alergând.

Și când te gândești că veniseră atât de departe pentru acel dejun din care își

făceau o mare sărbătoare, că mama nu dormise toată noaptea; spuneti-mi dacă e ceva mai dureros de cât această teribilă neșansa, acest colț de paradis, zărit numai și închis așa de iute.

Mai așteptară câțva, nemișcați din acel loc, cu ochii pironiți la poarta fortului, pe unde copilul lor dispăruse. În fine bărbatul se scutură, se întoarse, tuși de câteva ori cu un aier curajos și când fii stăpân pe voce:

„Aide nevastă, la drum!” zise el cu o voce tare și glumeață. După aceea ne salută și luând-o de braț plecă.

Îi urmași din ochi până cotiră drumul. Tatăl avea aierul furios. Sguduia coșul cu mișcări desperate. Mama, dânsa, părea mai calmă. Mergea lângă dânsul cu capul înjos, minele inerte, atârând de-alungul corpului. Dar' câte odată, sub șal, 'mi se părea că umerii ei trăsereau convulsiv...

Alphonse Daudet.

Editor: Aurel Popovici-Barciuanu.
Red respors: Ioan Russu Săriașu.

347/1900.
vègreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. bíróság 1899 évi V. 784/1 számú végzése következtében Dr. Németh János, aradi ügyvéd által képviselt Inokai Toth Lajos, aradi cég javára Popovics János, hódosi lakos ellen 46 kor. s jár. erejéig 1899 évi október hó 20-án fogantott kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1671 korra becsült butorok, varrógép, kukoricza, eke taligával, trieur, széna, zabszalma, szórórosta, cséplőgép, lószekér, lovak, csikok, tehén és borjuból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a n.-buttyini kir. járásbíróság 1899. évi V. 161/2 számú végzése folytán 46 kor. tőkekövetelés, és eddig összesen 34 kor. 10 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig Hódoson, adós lakásán leendő eszközzésére 1900. évi július hó 23-ik napjának délelőtti 1/212 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt N.-Buttyin, 1900. évi július hó 5. napján.

Klausner Jakab,
kir. bírósági végrehajtó.

464 1-1

Avis!

Subscrisul avënd 2 mori pe teritoriul Halmagiu pe unu și acelaș curs de apă, depărtarea una de alta e de 500 metri iara de stațiunea căii ferate omul calatoriu pe jos 4 sau 5 minute.

Fiecare dintre mori pe lângă locuința, mai are grajd pentru vite, șură pentru căruțe, cuină și grădină.

Morile cu aparținătoarele lor sunt închiriate cu 600 coroane una; precum și ceialaltă chirie-anuală pe 10 ani, din care 6 a trecut (espirat) și 4 ani mai este ase incassa (rënd-pe rënd) (an după an).

Morile una fără ceialaltă nu-se vënd. Prețul ambelor mori este de 20,000 coroane.

Doritorii de a cumpara morile amintite, și sunt în apropierea Aradului se pot informa și dela Dl. Ioan Ponta Arad, Strada Mihály Nr. 10.

Cu tóte stima

Simeon Moldovan
in
Halmagiu (Nagy-Halmagy)

465 2-1

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fileri
1.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic in cause administrative. Prețul — — — — —	„	1.—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, — — — — —	„	2.—
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, — — — — —	„	—80
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, — — — — —	„	2.—
5.) „Principiile politiceii“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu — — — — —	„	4.—
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor in Brașov. — — — — —	„	2,50
7.) „Răsboiul pentru neatarnare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Răsboiului — — — — —	„	1,20
Prețul „Coroanei“ — — — — —	„	1,60
8.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula născ. Truția — — — — —	„	1.—
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, — — — — —	„	1.—
10.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga. — — — — —	„	3,60
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. — — — — —	„	1,60
12.) „Cuvântări bisericești“ — traduse de Ioan Genț. — — — — —	„	5.—
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, — — — — —	„	1,50
14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz — — — — —	„	1,20
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator in Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul in Duminéci și sèrbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.		

La comande să se mai adauge de fie-care ep 10 fileri spese postale.